

Valtuustoaloite latvuspeittävyysmittarin käyttöönottamiseksi kaupunginosatasolla Espoossa

Latvuspeittävyys on indikaattori, joka ilmaisee puiden osuutta suhteessa rakennettuun ympäristöön. Se indikoi myös kaupungin viherverkoston toimivuutta. Latvuspeittävyys on hyvä kaupunkisuunnittelun ohjauskeino niin yleis- kuin asemakaavoissa. Latvuspeittävyys ohjaa säästämään lähiluontoa, kun kaupunkialuetta tiivistetään ja lisäämään puustoa alueille, joilla latvuspeittävyys on heikko.

Latvuspeittävyttä seurataan usein kaupunkitasolla, mutta sitä tulisi arvioida ja kehittää erityisesti kaupunginosatasolla, sillä ilmaston ääri-ilmiöt ja virkistysryödyt ovat yleensä paikallisia. Alueet alkavat toimia selkeinä hiilinieluinä, kun latvuspeittävyys ylittää 15–25 %.

EU:n ennallistamisasetusehdotuksen kaupunkiariklaan sisältyy kaupunginosia koskeva kansainvälinen 30%:n latvuspeittävyysuositus. Samoin tämä suositus sisältyy kansainvälisten järjestöjen, kuten YK:n Euroopan talouskomission (UNECE) ja Pohjoismaiden ministerineuvoston 3-30-300 -säännön toteuttamissuosituksiin. Kaupunkien toivotaan varautuvan kyseisen säännön avulla ilmastonmuutokseen ja moninaisten, tutkimuksin todettujen luontohyötyjen tavoitellaan jakautuvan samalla tasapuolisemmin kaupunkien asukkaille.

3-30-300 -sääntö merkitsee kokonaisuudessaan, että jokaisen asunnon ikkunoista pitäisi näkyä vähintään kolme kunnollisen kokoista puuta, asuinalueen latvuspeittävyys tulisi olla vähintään 30% ja lähimmälle, monipuoliselle viheralueelle tulisi olla matkaa enintään 300 metriä. Kansainvälinen tutkijayhteisö on kehittänyt tämän säännön etenkin päättäjien käyttöön, jotta olisi helppoa mitata, onko asuinalueella riittävä määrä vihreää.

Latvuspeittävyysmittari ja 3+30+300 -periaate ovat käytössä Tampereen monimuotoisuusohjelmassa, mikä vastaa Luontoviisas Espoo -tiekarttaa. Tampereen koko kaupunkialueen latvuspeittävyys on 37,5%. Helsingissä latvuspeittävyys on 32%, mutta se vaihtelee kaupunginosittain 4 %:sta 65%:iin. Helsingin latvuspeittävyysluvut kuitenkin osoittavat, että vaikka kaupunkitasolla latvuspeittävyys ylittää esimerkiksi kansainvälisen 30 %:n suosituksen, kaupunginosatasolla erot ovat suuret ja toimia tarvitaan.

Monilla kaupungeilla on tavoite 30%:n latvuspeittävydestä, esimerkkeinä mainittakoon Barcelona, Bristol, Canberra, Seattle ja Vancouver. Lontoossa tavoite on 25%.

Me kaupunginvaltuutetut esitämme, että Espoo ottaa käyttöön latvuspeittävyysmittarin ja asettaa vähimmäistavoitteet latvuspeittävyydelle sekä kaupunki- että kaupunginosatasolla.

LÄHTEITÄ:

Helsingin yliopiston kaupunkitutkimusinstituutti (2024):

<https://www.helsinki.fi/fi/kaupunkitutkimusinstituutti/tutkimus/kaupunginosien-kestävyyden-indikaattorihanke/kohti-kestavampia-asuinalueita-kaupunginosien-ja-kortteleiden-kestavyysindikaattoreita#16--latvuspeitt-vyys--ranja-hautam-ki---anne-laita--title>

Kuntatekniikka (2024): Kaupunkiympäristö: 3-30-300-ohje tähtää terveellisempiin ja vihreämpiin asutuskeskuksiin - Kuntatekniikka

Science Direct (2024): Measuring the 3-30-300 rule to help cities meet nature access thresholds – ScienceDirect

Yle (2024): Tutkijalta suorat sanat pääkaupungille: kaupungeista tulee kuumia ilman kasvillisuutta ja puita | Luonto | Yle

Forum Virium Helsinki (2024): Kohti vihreää kaupunkia: oppeja Ruotsista, Tanskasta ja Hollannista – Forum Virium Helsinki

Konijnendijk, C. C. (2023). Evidence-based guidelines for greener, healthier, more resilient neighbourhoods: Introducing the 3–30–300 rule. *Journal of forestry research*. [Online] 34 (3), 821–830: <https://doi.org/10.1007/s11676-022-01523-z>.

IUCN Urban Alliance (2021): Promoting health and wellbeing through urban forests – Introducing the 3-30-300 rule - IUCN Urban Alliance

Espoossa 20.1.2025 Henna Kajava ja Päivi Puntila

Järvenpää Kaarina

Keronen Jiri

Karimäki Johanna

Ülle Auli

Hopsu Inka

Pentikäinen Aulikki

Elo Tiina

Partanen Henna

Lahtinen Teemu

Cederlöf Karin

Aaltonen Juri

Nevanlinna Risto

Halkosaari Tommi

Portin Anders

Hyrkkö Saara

Saramäki Sara

Kauste Mika

Seppälä Peppi

Juvonen Arja

Båsk Gustav

Keisteri-Sipilä Elli

Laakso Ville

Aavaparta Tiina

Nieminen Pinja

